

Folkestyrets hjørnesteen blev glemt

200 års arbejde med dannelse, samtale, inddragelse og deltagelse har med coronaen lidt et knæk. Nu skal vi tilbage, og derfor bør politikerne støtte genstarten af den brede, folkelige deltagelse i samfundsudviklingen. Sådan lød det fra den afgående formand, Marion Pedersen, på Foreningen Nordens repræsentantskabsmøde.

Man kunne ikke høre, at Marion Pedersen var på vej til at forlade formandsposten, da hun entusiastisk aflagde beretning på Foreningen Nordens repræsentantskabsmøde i Aabenraa i slutningen af august. Efterfølgende blev hun da også af landsstyrelsen indsat som næstformand ved siden af den nyvalgte formand, Lars Barfoed.

Forinden afleverede hun en række markante udtalelser, hvoraf vi her bringer uddrag:

Det har været et dårligt halvandet år for foreningslivet i Danmark, og det har også holdt hårdt i vores forening. Den brede offentlige samtale om samfundets udvikling har haft svære vilkår og har næsten været fraværende.

Jeg retter ingen kritik mod den topstyring, vi har set det sidste halvandet år – den har været givetvis været et nødvendigt onde i en alvorlig situation. Men når krigen mod corona forhåbentlig snart er vundet, er det vigtigt, at vi får genoprettet det folkestyre, som både vores og de andre nordiske samfund er bygget på.

Marion Pedersen i samtale med lederen af Nordjobb samt skole- og bibliotekssamarbejdet, Christian Lagoni. Foto: Maria Tuxen Hedegaard.

200 års arbejde med dannelse, samtale, inddragelse og deltagelse har med coronaen lidt af et knæk. Vi SKAL tilbage på sporet igen, og vi skal medvirke med alt, hvad vi kan, for at vi som samfund kommer tilbage på sporet. Regering og folketing har vedtaget mange hjælpepakker i det sidste halvandet år – og godt for det, men folkestyrets hjørnesteen har ikke fået en øre.

Derfor skal min appel til regering og folketing her ved starten af min beret-

ning være, at man nu tilgodeser de idepolitiske foreninger og støtter genstarten af den brede, folkelige deltagelse i samfundsudviklingen.

...

Vi har oplevet en periode, hvor de sociale medier har overtaget debatten. Desværre med den konsekvens, at debatten tages i 'skyen', hvor man hverken ser eller hører dem, man kommunikerer med. Hvor debatten i høj grad fungerer

Den tidligere generalkonsul i Flensborg, Henrik Becker-Christensen, berigede repræsentantskabsmødet med fortællingen om Folkehjemmets historie, om malerierne og personerne på disse. Foto: Maria Tuxen Hedegaard.

den har lange udsigter, hvis der ikke kommer turbo på fjernelsen af alle de grænsehindringer, som gør livet surt for folk, der i det daglige bruger Norden på den måde, som Foreningen Norden har kæmpet for i årevis.

Den stivhed og træghed, som præger dette område, er ofte præget mere af national stolthed og egoisme end af det fælles bedste. Vi skal udnytte hinandens ressourcer bedre – til fælles bedste.

...

Corona-situationen bør også have lært os, at et styrket nordisk samarbejde på biotek-området vil kunne stille os langt bedre, næste gang en virus rammer os.

På begge sider af Øresund findes forskningsenheder på netop dette felt, som ved en samlet indsats vil kunne få denne region op blandt de største og bedste i hele verden. Det skal vi udnytte langt bedre.

Jeg fremførte også sidste år det ønske, at vi i Norden gik sammen om en fælles plan for vaccineproduktion, som så kunne knyttes til de forskningsenheder, vi har i Norden. Hvorfor tage lagt væk for at finde partnere, når de nu findes i vores eget nærområde.

Vi kunne også have håndteret behandlingen af corona-patienter langt bedre gennem et samarbejde. Igen står en mærkelig form for national stolthed i vejen: men når der nu var pladser på de danske corona-afsnit og mangel på pladser på de svenske, hvorfor i alverden

i få – og ofte forrædede – sætninger. Hvor et missil bare bliver skudt afsted. Uden hensyn til modtageren, det rammer.

Vi skal også selv tage en del af ansvaret. Måske har vi været for dårlige til at tale til og med de yngre generationer, og at forsøge at lytte til deres ønsker og inddrage dem på en bedre måde.

Kan vi skabe nogle rammer omkring den nordiske sag, som også appellerer til de unge. Få dem til at samles om aktiviteter, der passer bedre til deres forudsætninger, som helt klart er andre end vores. Vi skal ikke revolutionere vores eget fundament, men vi skal tilbyde dem en platform, hvor de også kan føle sig velkomne.

...

Corona-situationen har medført rejserestriktioner mellem de nordiske lande i et omfang, vi ikke har set siden etableringen af den nordiske pasunion 1. juli 1954.

Jeg forstår godt, at de nordiske regeringer blev nødt til at handle hver for sig, da pandemien ramte os i marts sidste år. Vi var ikke forberedt på det, der skete. Og så handler vi nationalt – sådan har det været over hele verden.

Men vi burde langt hurtigere have indledt et samarbejde og koordinering landene imellem om at få åbnet grænserne mellem de nordiske lande, end tilfældet var og er. Der er jo stadig restriktioner!

Det må og skal vi tage ved lære af, så vi er langt bedre forberedt til næste gang. Jeg vil herfra appellere til, at de nordiske justitsministre nedsætter en task force sammen med rigspoliticheferne, som kan være i løbende kontakt om åbne grænser i Norden.

...

Statsministrenes ambition om at skabe verdens mest integrerede region i Nor-

Formanden for Foreningen Norden i Syd-slesvig, tidl. minister i Slesvig-Holsten, Anke Spoorendonk (tv) i samtale med mødets vært, lokalformand for Foreningen Norden i Aabenraa, Karen Margrethe Fink.

Langeskov-afdelingens formand, Grete Østergaard Hansen, flankeret af bestyrelses-medlem John Skyum Christensen.

skulle vi så ikke bare hjælpe hinanden – grænser eller ej. Næste gang kan det være omvendt.

...

Ud over de nordiske statsministres ambition om at skabe verdens mest integrerede region, har statsministrene også den fornemme ambition, at Norden skal være den mest grønne og bæredygtige region. Det kan vi da kun støtte op om. Så vi glædede os til, at der nu blev afsat et betydningsfuldt bidrag til at komme i gang med en samlet nordisk grøn omstilling.

Men ak. Den ambition skal tilsyneladende ikke opnås med nye penge, men ved at skære i alle de andre aktiviteter, som det nordiske samarbejde har i et i forvejen alt for lille budget til at nå. Over de næste par år skal spares 20 pct. på det nordiske kulturbudget, hvil-

ket går hårdt ud over en lang række aktiviteter.

Vi har allerede fået skåret støtten fra Nordisk Ministerråd, til Nordens største fælles biblioteksprojekt, Nordisk Litteraturuge, med 50 pct.

Også Nordens største ungdomsudvekslingsprojekt, Nordjobb, står overfor besparelser. Det vil sige, at man sparer på ting, der har dannelsesmæssig værdi, og det giver ingen mening i mine øjne.

Udgifterne til Nordisk Ministerråd er kun en brøkdel af overskuddet, der kommer ind gennem vores fælles Nordisk Investeringsbank. Når nu statsministrene har så store ambitioner med udviklingen af det nordiske samarbejde, kunne de jo starte med at bruge de over en halv milliard kroner, som det nordiske samarbejde giver i overskud!

Kulturen er jo det kit, som binder de nordiske folk sammen og gør det helt

uniket i international sammenhæng. Det er alle de små og store aktiviteter, der gør, at Norden adskiller sig fra andet internationalt samarbejde ved, at nordisk samarbejde er skabt af folket med aktiviteter for folket – nedefra og op!

Sagde formanden i sin afsked – med manér.